

Beslut för naturreservatet Oxfjället i Dorotea kommun

(3 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen i Västerbotten beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (SFS 1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet Oxfjället beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (SFS 1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Enligt 3 § förordningen (SFS 1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård, bilaga 2.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken att länsstyrelsens beslut (2018-02-15, dnr 511-4216-2017) om utvidgning av naturreservatet Oxfjället med tillhörande skötselplan ska upphöra att gälla när beslutet ovan (2022-06-23, dnr 512-11696-2021) om bildande av naturreservatet Oxfjället vunnit laga kraft.

Administrativa uppgifter

Namn: Oxfjället

Dossiernummer: 2402050

NVR-id: 2001849

Kommun: Dorotea

Län: Västerbotten

Lägesbeskrivning: Cirka 5 kilometer sydväst om Risbäck

Ekokarta: 22F 5f-g, 4f-h, 3g

Mittkoordinat: 7171325, 520047 (SWEREF 99 TM)

Naturgeografisk region: 33h, förfjällsregion med huvudsakligen nordligt boreal vegetation

Gräns för reservatet: Se bifogad beslutskarta, bilaga 1.

Markägare: Staten genom Naturvårdsverket och Statens fastighetsverk

Fastighet: Oxfjället 1:1, fastighetsbildning pågår

Förvaltare: Länsstyrelsen i Västerbotten

Totalareal: 3021 hektar

Landareal: 2927 hektar
Areal produktiv skog: 2710 hektar

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att vårda, bevara och återställa värdefulla naturmiljöer i form av ett stort sammanhängande fjällnära barrskogsområde och andra ingående naturtyper med i huvudsak orörd karaktär. Syftet är också att vårda och bevara den biologiska mångfalden knuten till dessa miljöer. Inom ramen för bevarandet av naturmiljöer ska reservatet också tillgodose behovet av områden för friluftslivet. Områdets Natura 2000-habitat med sina naturligt förekommande arter ska bidra till gynnsam bevarandestatus för Natura 2000-naturtyperna på biogeografisk nivå.

Hur syftet ska uppnås

Syftet ska i huvudsak tillgodoses genom att naturmiljöerna utvecklas fritt genom naturlig dynamik. Naturliga processer såsom översvämning, stormfällning, skogsbrand, frostvittring, ras och skred samt svampars och insekters nedbrytning av ved med mera ska fortgå ostört. Därutöver ska det finnas möjlighet till naturvårdsbränning eller brandefterliknande åtgärder för att upprätthålla ett brandpåverkat ekosystem med därtill hörande successioner. Livsmiljöer i form av dikespåverkade myrar och skogar samt negativt påverkade sjöar och vattendrag ska kunna återställas. Borttagande av för området främmande arter ska kunna genomföras vid behov. Åtgärder kan vidtas för att underlätta för allmänhetens friluftsliv.

Skälen för beslutet

Oxfjällets naturreservat med naturskogar är ett stort, sammanhållet och varierat område med fjällnära barnatur- och urskogar, våtmarker, sjöar och vattendrag. Området har mycket höga naturvärden och höga värden för friluftslivet. I Oxfjällets naturreservat förekommer de stora rovdjuren björn, järv, lodjur och kungsörn. Barrskogarna har mycket låg grad av påverkan, lång kontinuitet och innehåller rikligt med naturskogsstrukturer som mycket gamla träd, lövträd och grov död ved, som erbjuder livsmiljöer för många urskogslevande arter. Skäl för beslutet är även de naturtyper och arter som är utpekade inom Natura 2000. De höga naturvärdena i reservatsområdet kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att kunna bevaras och utvecklas.

Reservatet är ett utpräglat vildmarksområde som innehåller mycket intressanta naturmiljöer för friluftslivet och erbjuder goda förutsättningar för olika friluftslivsaktiviteter året runt. Skoterled, angränsande vägar samt orter och byar med service förstärker områdets friluftsvärden.

Skäl för att upphäva gällande beslut

Idag vet vi att det tar mycket lång tid för dikespåverkade myrar att läka naturligt, liksom att naturvärden och arter knutna till skogar som utvecklats och präglats av regelbundna bränder missgynnas av dagens skogsbruk och effektiva brandbekämpning. Även vattendrag och sjöar kan vara negativt

påverkade av människan. I alla tre fallen kan naturvärden och arter stärkas och gynnas genom aktiva åtgärder. Det gällande reservatsbeslutet för Oxfjället (2018-02-15) medger dock inte åtgärder för att återställa dikespåverkade myrar och skogar eller negativt påverkade vattendrag eller sjöar. Det medger heller inte åtgärder för att genomföra kontrollerade bränningar eller brandefterliknande åtgärder. Detta nya beslut medger denna typ av åtgärder, vilket ökar möjligheten att uppnå syftet med reservatet och bevarandemålen för Natura 2000-området.

Reservatsföreskrifter

För att uppnå syftet med reservatet gäller följande föreskrifter.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Det är förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning som till exempel mast, bro eller vindkraftverk,
2. bygga om eller ändra befintlig byggnads eller anläggnings konstruktion, funktion eller användningssätt,
3. anlägga väg, parkeringsplats, stängsel, stig, led, spång, ledning eller rör,
4. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar marktopografi eller dräneringsförhållanden som till exempel att gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, rensa eller utfylla,
5. tippa, dumpa eller anordna upplag,
6. bedriva verksamhet som förändrar vattenflöde eller bottentopografi som till exempel att muddra, dämna eller reglera,
7. utföra skogsbruksåtgärder som till exempel att avverka samt att flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
8. inplantera för området främmande arter,
9. framföra motordrivet fordon annat än på befintliga skogsbilvägar, med undantag för uttransport av fällt högvilt samt snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
10. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, jordförbättringsmedel, kalk eller växtnäringsämnen,

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktigas att tåla.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet, där inget annat anges avses hela naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets riktlinjer,

2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. anläggning och underhåll av anordningar för friluftslivet, till exempel broar, leder, stigar, spänger och rastplatser,
4. igenläggning eller dämning av diken, borttagande av vandringshinder, borttagande av träd och buskar som uppkommit till följd av dikespåverkan eller liknande åtgärder för att genomföra fysisk och hydrologisk restaurering av våtmarker, sjöar, vattendrag samt dikespåverkade skogar,
5. naturvårdsbränning och därtill hörande selektiva huggningar, anläggande av brandgator och liknande åtgärder,
6. skada eller döda utvalda träd, genomföra markstörning eller liknande åtgärder för att stärka naturvärden och gynna arter knutna till brandpräglad skog,
7. borttagning av för området främmande arter,
8. undersökning och dokumentation av områdets djur- och växtarter samt mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas, samt om ordningen i övrigt, inom naturreservatet.

Det är förbjudet att:

1. göra åverkan på berg eller mark, till exempel genom att måla, borra, rista, hacka, gräva eller omlagra,
2. fälla, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, såväl stående som liggande. Med undantag för att ta torra, döda kvistar för att använda till lägereld. Undantaget gäller inte torrakor, lågor och tjärstubbar,
3. insamla eller gräva upp växter, inklusive mossor och lavar, samt svampar. Undantag gäller för att plocka bär, matsvamp och icke fridlysta blommor,
4. fånga eller insamla ryggradslösa djur,
5. störa djurlivet, till exempel genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt,
6. framföra motordrivet fordon i terräng med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
7. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt och därmed jämförbar anordning annat än tillfälligt, ovan angivna anordningar skall avlägsnas omedelbart efter nyttjande.

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som anges i B-föreskrifterna med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut,
- b) att utöva renskötsel i enlighet med rennäringslagen (SFS 1971:437) eller framföra motordrivet fordon vid renskötsel i enlighet med gällande terrängkörningslagstiftning.
- c) normalt nyttjande, skötsel och underhåll av befintliga vägar och väg-områden som ligger inom reservatet och som angränsar mot reservatet. Träd som fallit eller hotar att falla över väg får kapas men ska lämnas i naturreservatet,
- d) normalt underhåll av skoterleder med tillhörande anläggningar, till exempel broar, inom naturreservatet. Träd som fallit eller hotar att falla över lederna får kapas, men ska lämnas i reservatet,
- e) drift, underhåll och reparation av telemast enligt gällande markupplåtelse samt kraftledningar och kraftledningsgator enligt gällande ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt, inklusive nödvändiga avverkningar i kraftledningsgata och sidoområde samt de nödvändiga transporter som krävs för arbetet,
- f) kvistning eller röjning av sly för upprätthållande av befintliga och nya sikt- eller skjutgator vid jaktpass,
- g) uppförande av jaktorn under förutsättning att jaktornet underhålls och inte utgör en fara för allmänheten eller djur och natur,
- h) insamling av enstaka exemplar av arter för artbestämning och dokumentation. Observera att insamling av orkidéer, skogsrör och vissa andra arter är reglerad i artskyddsförordningen (SFS 2007:845). För den som har länsstyrelsens tillstånd är det tillåtet att genomföra vetenskapliga undersökningar eller bedriva miljöövervakning som innebär någon form av markering, fällfångst eller andra åtgärder som kan innebära påverkan på naturmiljön.
- i) röjning och avverkning av buskar och träd i en zon om 15 meter runt befintlig huvudbyggnad, samt röjning och avverkning av buskar och träd som riskerar att skada hus och anläggningar,

Ärendets beredning

År 1988 får Oxfjällets domänreservat skydd i form av naturreservat av Länsstyrelsen. Delar av Oxfjället ingår även sedan 2003 i det europeiska nätverket av skyddade områden, Natura 2000.

I samband med regeringsuppdraget Statliga naturskogar och urskogsartade skogar (SNUS) 2003 konstaterades att stora områden utanför den dåvarande avgränsningen för naturreservatet hade mycket höga naturvärden. Efter samråd mellan Statens fastighetsverk, Länsstyrelsen och Naturvårdsverket träffades en överenskommelse om att naturskogarna intill Oxfjället också skulle skyddas som naturreservat. Efter regeringsbeslut överfördes områdena med höga naturvärden till Naturvårdsverket för reservatsbildning. Ett nytt

reservatsbeslut med skötselplan som inkluderade utökningen av Oxfjället fattades av Länsstyrelsen i februari 2018.

Det finns en skoterled som passerar naturreservatets norra del. Skoterleden förvaltas av Raja-Harrsjöhöjdens skoterklubb.

Det finns en befintlig kraftledning som löper mellan Granberget och Oxfjället längs befintlig allmän väg samt en kraftledning i nordost som sträcker sig upp mot en av Oxfjällets toppar. Ledningarna förvaltas av E.ON energidistribution. Det finns även en telemast som förvaltas av Teracom.

Det finns en arbetsbage som används vid renskötsel intill vägen vid Oxfjällmyran som används av Vilhelmina södra sameby.

Under de senaste åren har kunskapen om, erfarenheterna av och de praktiska möjligheterna till hydrologiska återställningar, kontrollerad bränning och brandeferliknande åtgärder inom skyddade områden ökat. Då dessa typer av skötselåtgärder bidrar till att uppnå syftet med naturreservatet och har positiv betydelse för bevarandevärdena inom Oxfjällets naturreservat, men det gällande beslutet inte medger sådana åtgärder, påbörjades 2021 en process för att revidera gällande beslut och skötselplan för att möjliggöra dessa åtgärder.

Yttranden från remissinstanser och länsstyrelsens beaktande av inkomna synpunkter

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter för yttrande och samråd. Följande remissinstanser har yttrat sig:

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget.

Sametinget framför att beslutet inte får innebära att renbetet påverkas negativt eller framkomligheten hindras för renarna eller renskötarna samt att det vid större planerade åtgärder ska hållas samråd med berörd sameby. Vidare framför de att ett undantag från föreskrifterna gällande skydds jakt på rovdjur enligt jaktförordningen (1987:905) bör läggas till.

Länsstyrelsens kommentar: Undantag från föreskrifterna för bedrivandet av renskötsel i enlighet med rennäringslagen (SFS 1971:437) samt för att framföra motordrivet fordon vid renskötsel i enlighet med gällande terrängkörningslagstiftning är inkluderat i beslutet. Länsstyrelsen bedömer därför att framkomligheten för renarna eller renskötarna ej påverkas negativt i och med beslutet. Innan eventuella skötselåtgärder som kan medföra påverkan på förutsättningarna för renskötelsen genomförs ska samråd hållas med berörda samebyar. Ett förtydligande tillägg har gjorts kring detta under avsnitt 8 i skötselplanen *Samråd med rennäring*.

Föreskrifterna för reservatet innebär inget förbud av bedrivandet av jakt enligt gällande lagstiftning. Inget undantag från föreskrifterna behöver därför inkluderas i beslutet för att eventuell skydds jakt på rovdjur enligt jaktförordningen (1987:905) ska vara möjlig.

Statens fastighetsverk har yttrat sig i ärendet. De ser positivt på att föreskrifterna ändras så att värdena kan bevaras på bästa sätt. De framhäver att det är

viktigt att SFV:s arrendatorer inom naturreservatet inte påverkas negativt. SFV noterar att det inte omnämns något i föreskrifterna om den fortsatta driften av den mindre stugan vid Södra Oxfjälljärnen. SFV anser att det bör tillses att föreskrifterna inte utgör hinder för nyttjande, drift, underhåll och reparation av stugan. Vidare framhäver de att det är viktigt att säkerställa att kulturhistoriska värden, både synliga och de som ligger under mark, inte skadas vid åtgärder och att detta bör framgå i beslutet.

Länsstyrelsens kommentar: Föreskrifterna för reservatet förbjuder inte underhåll av befintlig byggnad så länge åtgärderna inte innebär att man *bygger om eller ändrar befintlig byggnads eller anläggnings konstruktion, funktion eller användningssätt*, vilket är förbjudet enligt föreskrift A2. Undantag från föreskrifterna för att *röja och avverka buskar och träd i en zon om 15 meter runt befintlig huvudbyggnad, samt röjning och avverkning av buskar och träd som riskerar att skada hus och anläggningar* är inkluderat i beslutet. Länsstyrelsen bedömer därför att nyttjande, drift, underhåll och reparation av stugan möjliggörs genom beslutet. Gällande eventuella kulturhistoriska lämningar i området gör Länsstyrelsen alltid noggranna inventeringar i naturreservat innan åtgärder som kan påverka dessa, och vid eventuella fynd genomförs samråd med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet innan åtgärd. Information om att det i reservatet eventuellt kan finnas lämningar även om inga finns registrerade i Riksantikvarieämbetets databas Fornsök har lagts till i skötselplanen under avsnittet om *Kulturhistoria* i kapitel 3.3.

E. ON Energidistribution har studerat de inkomna handlingarna och har inget att erinra.

Vilhelmina södra sameby framför att området är ett viktigt område för samebyn. De anser att det tydligare bör framgå i beslut och skötselplan att åtgärder, både naturvårdande skötselåtgärder såsom dikesigenläggning samt åtgärder för friluftslivet såsom uppsättning av nya infoskopar ska, innan de utförs, ska samrådas med samebyn så att de inte innebär några problem för renskötseln. Samebyn informerar även om att de har en arbetshage inom området och att denna bör prickas ut på kartan.

Länsstyrelsens kommentar: Innan eventuella skötselåtgärder som kan medföra påverkan på förutsättningarna för renskötseln genomförs ska samråd hållas med berörda samebyar. Ett förtydligande tillägg kring detta har gjorts under kapitel 8 i skötselplanen *Samråd med rennäring*. Flyttled samt arbetshage vid Oxfjällmyran har lagts till på kartan i bilaga 2 till skötselplanen.

Beskrivning av reservatet

Oxfjället ligger ca 5 km sydväst om Risbäck i Dorotea kommun. Reservatet är ett stort vildmarksområde som domineras av mer eller mindre urskogsartade granskogar vilka beroende på höjdläge och exponering varierar åtskilligt i slutenhet och björkinblandning. I sluttningar på produktiv mark förekommer fullslutna och mycket högväxta granbestånd med rikligt med 200–300 år gamla granar och rikligt med torrakor och lågor. I reservatets ytterområden finns det inslag av tallskog som innehåller gott om flera hundra år

gamla grovvuxna tallar. Den vildvuxna naturskogen erbjuder värdefulla livsmiljöer för sällsynta och hotade arter. Inom reservatet finns ett flertal rödlistade arter som till exempel taigaskinn, rynkskinn, doftskinn, rosenticka, tallstockticka, läderlappslev, ostticka, kristallticka, tjäder, lappmes och lavskrika.

Reservatet är ett mycket attraktivt besöksmål året runt för naturupplevelser i fjällmiljö som till exempel vandring, skoterkörning, jakt och fiske. Vilhelmina södra sameby samt Voernese sameby nyttjar Oxfjället för renskötsel. Genom reservatets norra del går en viktig flyttled och intill vägen som korsar reservatets östra del finns ett viktigt område för rastbete. Vid Oxfjällmyran finns även en arbetshage för renskötsel.

Länsstyrelsens motivering

Motiv för beslutet reservatet är att bevara områdets helhetsvärden i form av ett sammanhängande fjällnära barrskogsområde med urskogsartade skogar och andra naturtyper, som hyser många sällsynta och rödlistade arter samt har mycket goda möjligheter till olika friluftaktiviteter året runt. För att områdets natur- och friluftsvärden ska bestå och utvecklas behöver det undantas från olika former av exploatering som innebär att natur- och friluftsvärdena påtagligt skulle skadas. Skyddet bidrar också till bättre grön infrastruktur och gynnsamma förutsättningar för bevarande av biologisk mångfald på landskapsnivå.

För att områdets naturvärden ska bevaras och utvecklas behöver det därför undantas skogsproduktion och annan exploatering som innebär att naturvärdena påtagligt skulle skadas.

Naturresevatetsbildningen skapar också goda förutsättningar att genomföra hydrologisk restaurering av negativt påverkade myrar, skogar, sjöar och vattendrag samt möjlighet att upprätthålla ett brandpåverkat ekosystem med därtill hörande successioner genom kontrollerad bränning samt brandefterliknande åtgärder.

Motiv för upphävande av gällande beslut

Motiv för att upphäva gällande resevatetsbeslut från 2018 och istället ersätta det med föreliggande beslut och skötselplan är att i Oxfjällets naturresevatet finns diken som påverkar en del av områdets myrar och anslutande skogar på ett negativt sätt. För att uppnå gynnsam bevarandestatus för dessa naturtyper behöver diken läggas igen, något som gällande beslut från 2018 inte medger. Ytterligare motiv för att ta ett nytt beslut är att reservatets skogar i delar är brandpräglade och hyser naturvärden som är kopplade till brandhistorik. Gamla brandpräglade skogar blir alltmer sällsynta i landskapet, en följd av storskaligt skogsbruk och en effektiv brandbekämpning. För att kunna bibehålla och öka dessa värden har Länsstyrelsen i och med det här beslutet även möjliggjort kontrollerad bränning samt brandefterliknande åtgärder i resevatet.

Överensstämmelse med planer och strategier för skydd och förvaltning

Bevarandet av naturreservatet Oxfjället ligger i linje med antagna nationella och regionala strategier för skydd och bevarande av värdefulla natur- och kulturmiljöer.

Reservatet ligger i *värdestrakter för skog och limniska miljöer*¹. Därmed är förutsättningarna goda att långsiktigt bevara och utveckla de utpekade värdena. Tack vare placeringen i värdestrakter bidrar skyddet även till bättre *grön infrastruktur* och ökad biologisk mångfald på landskapsnivå. Ett bevarande och skötsel av naturreservatets naturvärden är prioriterat enligt de *regionala strategierna för skog*², *våtmarker*³ samt *sjöar och vattendrag*⁴.

Större urskogsartade skogar i boreal region är en prioriterad naturtyp i den *nationella strategin för skydd av skog*⁵. Prioriterade skogstyper är de skogstyper som Sverige har ett internationellt ansvar att bevara samt de skogstyper som bedöms vara underrepresenterade i formellt skyddade områden.

Förenlighet med miljömål, friluftsmål och EU-direktiv

De nordliga och östliga delarna av naturreservatet ligger inom Långselånsvattensystem vilket är skyddat mot vattenkraftutbyggnad enligt 4 kap. 6 § miljöbalken.

Genom norra delen av Oxfjället går en flyttled för rennäringen som brukas av Vilhelmina södra sameby. Flyttleden är av riksintresse för rennäringen enligt 3 kap. 5 § miljöbalken.

Bevarandet av biologisk mångfald och arbetet med att uppnå de av riksdagen antagna miljömålen är en hörnsten i det nationella miljöarbetet. Det utökade naturreservatet Oxfjället bidrar till att nå miljömålet *Levande skogar* genom att ytterligare 1210 hektar produktiv skogsmark ges ett långsiktigt skydd, även miljömålet *Myllrande våtmarker* stärks då ytterligare 75 hektar våtmark ingår i reservatet. Reservatet stärker även möjligheterna att nå miljömålet *Ett rikt växt- och djurliv* genom att förekommande typiska och rödlistade arter ges ett långsiktigt skydd. Även miljömålet *Levande sjöar och vattendrag* stärks då biflöden till Långselån som är ett vattendrag av riksintresse, enligt 4 kap. 6 § miljöbalken, ges ett kompletterande skydd.

De nationella friluftsmålen *Tillgång till natur för friluftsliv* samt *Tillgänglig natur för alla* stärks på ett väsentligt sätt i och med bevarandet av betydande rekreations- och friluftsvärden nära turistorten Borgafjäll.

---

¹ Länsstyrelsen Västerbotten. 2019. *Handlingsplan för grön infrastruktur i Västerbottens län*.

² Länsstyrelsen i Västerbottens län och Skogsvårdsstyrelsen Västerbotten. 2005. *Strategi för formellt skydd av skog i Västerbottens län. Inkl. Tillägg 2019-12-19 (dnr 511-2259-2018)*.

³ Länsstyrelsen i Västerbottens län. 2017. *Strategi för återställning av dikningsskadade skyddade områden i Västerbottens län*.

⁴ Länsstyrelsen i Västerbottens län. 2008. *Strategi för skydd och restaurering av sjöar och vattendrag i Västerbottens län*.

⁵ Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. 2018. *Nationell strategi för formellt skydd av skog*. Rapport 6762.

De delar som utgörs av det gamla domänreservatet Oxfjället ingår sedan 2009 i det europeiska nätverket av skyddade områden, Natura 2000 (SE0810056) enligt Art- och habitatdirektivet samt Fågeldirektivet. Skyddet som naturreservat bidrar till att säkra gynnsam bevarandestatus för ingående Natura 2000-naturtyper och arter på biogeografisk nivå. Genom att bevara och vårda reservatets naturliga vattenmiljöer bidrar reservatet också till *EU:s Vattendirektiv*⁶.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer att varken skogsbruk eller andra arbetsföretag, verksamheter och anläggningar som skulle medföra negativ påverkan på områdets natur-, kultur- och friluftsvärden är förenliga med ett bevarande av områdets helhetsvärden. Oxfjällets naturreservat är därför med hänsyn till dess höga värden i ett nationellt perspektiv av mycket hög prioritet.

Naturreservat är den lämpligaste skyddsformen för områden som Oxfjället som är stora och sammansatta av många olika värdefulla natur- och friluftsmiljöer. Naturreservat är även lämpliga för områden med ett sådant skötselbehov att en skötselplan krävs och där det krävs starka restriktioner under lång tid för att värdena ska bibehållas och utvecklas. Länsstyrelsen har bedömt att Oxfjället därför, i enlighet med miljöbalkens mål om skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer och bevarande av biologisk mångfald (1 kap. 1 § miljöbalken), ska skyddas som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Synnerliga skäl för upphävande av gällande beslut

Länsstyrelsen bedömer vidare att kravet på synnerliga skäl för upphävande av gällande beslut och skötselplan är uppfyllt eftersom beslutet ersätts av ett annat beslut som innebär ett motsvarande områdesskydd, samtidigt som det nya beslutet medger skötselåtgärder som ökar möjligheten att uppnå syftet med reservatet.

För att möjliggöra naturvårdande skötsel i Oxfjällets naturreservat har att *återställa* värdefulla naturmiljöer lagts till som en del av syftet med reservatet. Även B-föreskrifterna har, utifrån 7 kap 6 § MB, kompletterats. Kompletteringen innebär att fysisk och hydrologisk restaurering av våtmarker, dikespåverkade skogar samt sjöar och vattendrag skall kunna utföras. Vidare att naturvårdande åtgärder för att stärka naturvärden och gynna arter knutna till brandpräglad skog såsom kontrollerad bränning skall vara möjlig.

Utöver detta har även vissa justeringar av föreskrifterna gjorts för att modernisera dem samt för att underlätta prövning och tillsyn i området.

- Ett undantag från C-föreskrifterna för att ta torra, döda kvistar och använda till lägereld har lagts till, gäller dock ej torrakor, lågor och tjärstubbar.

---

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område.

- Ett undantag från samtliga föreskrifter för kvistning eller röjning av sly för upprätthållande av befintliga och nya sikt- eller skjutgator vid jaktpass samt uppförande av jakttorn under förutsättning att jakttornet underhålls och inte utgör en fara för allmänheten eller djur och natur har lagts till. Dessa verksamheter var tidigare förbjudna enligt föreskrifterna.
- Ett förtydligande kring framförandet av motorfordon vid renskötsel har lagts till.
- Skyddet av reservatet är förstärkt genom att föreskrifter med förbud om att plocka eller insamla växter eller växtdelar, inklusive lavar, mossor och svampar, med undantag för icke fridlysta blommor samt bär- och matsvamp för eget behov samt fånga eller insamla ryggradslösa djur har lagts till beslutet. Länsstyrelsen gör bedömningen att skärpningen behövs för att uppnå syftet med reservatet.
- Ett undantag från samtliga föreskrifter för insamling av enstaka exemplar av arter för artbestämning och dokumentation har lagts till. Undantaget är tillagt för att möjliggöra fortsatt kunskapsuppbyggnad om områdets artsammansättning. Länsstyrelsen tillstånd krävs för markering, fällfångst eller andra åtgärder som kan påverka naturmiljön.

Formuleringarna av skäl samt de beskrivande texterna i beslutet har justerats och preciserats, dock utan att väsentligt ändra innebörden i dessa.

Enligt 7 kap. 7§ fjärde stycket MB får beslut om upphävande av gällande beslut meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skäligen utsträckning på naturreservatet eller på något annat området. Länsstyrelsen gör bedömningen att beslutet inte innebär något väsentligt intrång i områdets naturvärden och finner därför att det inte finns skäl att ställa krav på kompensation.

Hushållning med mark- och vattenområden och kommunala planer

Naturreservatet berör biflöden till Långselån som är ett skyddat vattendrag av riksintresse enligt 4 kap. 6 § miljöbalken. Reservatet berör även område som är av riksintresse för rennäringsenheten enligt 3 kap. 5 § miljöbalken. Enligt miljöbalkens grundläggande bestämmelser om hushållning med mark- och vattenområden ska riksintresset så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada dess värden eller möjligheterna att använda det för avsett ändamål. Skyddet bidrar till att bibehålla områdets helhetsvärden inklusive förutsättningarna för renskötsel. Naturreservatet berör inga andra riksintressen enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken. Vid en avvägning enligt 3 kap. 10 § miljöbalken ska företräde ges åt det intresse som på lämpligaste sätt främjar en långsiktigt god hushållning. Länsstyrelsen bedömer att ovan nämnda riksintressen är förenliga med ett skydd av området.

Beslutet bedöms vara förenligt med Dorotea kommuns översiktsplan som bland annat uttrycker en målsättning att skydda och bevara orörda och unika naturområden mot exploatering.

Intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna av att bevara området överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Föreskrifterna är anpassade till vad som behövs för att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet. De är främst avsedda att begränsa skador på växt- och djurliv samt mark och vattenmiljöer. Vid avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (SFS 2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmissiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivning.

Upplýsningar

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart även om beslutet överklagas.

Länsstyrelsen vill erinra om att utöver reservatsföreskrifterna gäller även andra lagar, förordningar, och föreskrifter för området.

Av vikt inom reservatet är också att det med stöd av 7 - 9 §§ artskyddsförordningen (SFS 2007:845) är förbjudet att plocka, gräva upp eller ta bort frön eller andra delar av bland annat ett antal kärlväxter till exempel skogsror. Det är också förbjudet att döda, skada, fånga eller på annat sätt samla in ormar och groddjur enligt 6 § artskyddsförordningen.

Av särskild betydelse är att delar av området är utpekade som ett Natura 2000-område enligt EU:s Art- och habitatdirektiv (92/43/EEC). Beträffande Natura 2000-området gäller tillståndsplikt enligt 7 kap. 28a - 29b §§ miljöbalken för åtgärder och verksamheter som direkt eller indirekt kan komma att påverka utpekade naturtyper eller på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön och arter i övrigt. Det gäller även åtgärder som vidtas utanför Natura 2000-området.

För anordnande av fasta renskötselänläggningar ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12. kap 6 § miljöbalken, enligt vad som framgår av 7c § förordningen (SFS 1998:904) om anmälan om samråd.

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudet/föreskriftens syfte.

Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar.

Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (SFS 1979:429) ska lagens bestämmelser eller föreskrifter inte tillämpas i den mån de strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3. Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft. I annat fall går rätten till ersättning eller inlösen förlorad.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson med Maja Kvalvik Sjöskog, naturvårdshandläggare, som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Helene Hellmark Knutsson

Landshövding

Maja Sjöskog Kvalvik

Naturvårdshandläggare

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Överklagandehänvisning regeringen

Naturresevat

Oxfjället

Dorotea kommun

Västerbottens län

Bilaga 1 till beslut
med dnr 512-11696-2021

 Reservatsgräns

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bakgrundskartor © Lantmäteriet

